

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Videken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvas szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Erzsébet királyné emlékei.

(Sz. Z.) A királyoknak szív nélkül kellene születniök — mondotta valami hajporos francia budoir-bölcse. De voltaképen az uralkodók épen úgy — mint minden emberfia — szívvel születnek. Hanem a rokokóbeli menüettet táncoló Sofoklesz eme kijelentéséhez, mégis igyekszik minden uralkodó környezetét — később azután maga az uralkodó is — alkalmazkodni, olyan formán, hogy az udvari nevelésben mindent elkövetnek arra: hogy elnyomják a szívet, minden heveleteivel egyetemben. És ez a mesterségesen, vagy erőszakosságok révén elnémított szív később azután maga-magától is nagy ritkán, vagy sohasem szólal meg az uralkodói palást alatt, bár ugyan népek loyaltitása gyakorta hivatkozik azok megnyilatkozására.

Ostoba, üres fogalmat takar ez a szó: loyaltitás, amelyre az őszinte magyar nemzetnek nincs is eredeti magyar kifejezése s amely idegen szót a minden őszinteség híjával való hipokrizis hagyott örökség képen a művelt Európára Loyola Ignác hagyatékából. A király-hűség nem fedi a loyaltitás fogalmát. A

király-hűség egészen más fogalom s arról már köteteket lehetne írni, mint a magyar nemzet egyik legnagyobb erényéről s mint amelyet Petur olyan klasszikus gyönyörűséggel interpretál Bánk fonséges tragédiájában.

Egyébként pedig se nem a loyaltitás, se nem a király-hűség szóval meg most ezen írásunkban, hanem az emberi szeretet hálája a mostani uralkodó iránt, akit ebben a pillanatban úgy látunk csak, mint embert Szent István koronája nélkül... Fedetlen, lehajtott fővel. És emlékező szívvel, amelynek őszinte igaz dobbanását érezzük, amelynek szavát halljuk...

Nem tartozik királyunk legutóbbi ténye azok közé, amelyet bármiképen is összeköttetésbe lehetne hozni a politikával. Jelentősége a politikai mező duló harcaira nem terjeszkedik ki. Nem folytatnak előzetes tárgyalásokat ebben a tárgyban a kormányok, nem hirtelték mint „vivmányt” a félhivatalos sajtóban s nem igyekeztek azt még embriójában lekicsinyelni, „mézes-madzagnak” feltüntetni, a kormány ellenesek. A hivatalos lap vasárnapi száma hozta, anélkül, hogy — mint ez szokásban van — kefélynyomat-

ban megküldték volna a napisajtó számára is.

Szóval a politikai életre, a mai viszonyokra nézve jelentéktelennek találták a király ama cselekedetét, hogy szép emlékü Erzsébet királyasszonyunk emlékére Magyarországon óhajt a magyar udvartartás költségére muzeumot létesíttetni s e muzeum részére felajánlja Erzsébet királyasszonyunk összes emléktárgyait. Mert tényleg jelentéktelen befolyással lehet e cselekedete a politikai izü hangulatokra. Mert ezt a cselekedetet nem a kormányok javasolták, nem a hatalomhoz ragaszkodó uralkodói elme gondolta ki, hanem a szív. Talán nem is királyi tény ez, hanem inkább poétai cselekedet.

Epen ezért nem is méltatjuk hosszasan e helyen, melyet jobbra a politikai aktuális események sajátítanak ki a maguk számára — uralkodó királyunk erre vonatkozó elhatározását. Egyszerűen megállapítjuk, hogy a király ezáltal csakugyan a szíve sugallatát követte. És nagyon jól tette, hogy lelke szózatára hallgatott. Mert ebben az összetévesztett monarkiaiban sok minden csak a papíron a magyar nemzeté, hanem nagyasszonyunk: Erzsé-

Erzsébet királyné emlékezete.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Irtá: Csillag Erzsébet.

Kilenc éve annak, hogy a legmagasztosabb női lelek elhagyta porhüvelyét, felszállt egy szebb és jobb hazába s az egész magyar hazán két ropke szó nyilatott végig: „Erzsébet meghalt”. Szinte:

„Éreztük, amint a föld szíve rezdül
És átvonaglik róna, völgy, halom.
Az első hír, midőn e szót kimondta,
Onón hangjától visszadobbene.
Az első rémület kétségbe vonta,
Van-e hát a magyarnak istene?”

De drága elköltözött

„Hamvad ne sértse káromló beszéd,
Oh nézz egekbe és örvendj e népen,
Mely soha így még nem volt a tiéd.”

A közös bánat közelebb hozta a szíveket, hogy annál fenségebb alakban nyilvánuljon a nemzet kegyelete és rajongó szeretete.

Az én lelkemre Nagyasszonyunkra való emlékezésben felemelő nyugalom száll, mert akit szeretünk és tisztelünk, az nem halhat meg reánk nézve, hiszen sirja csak földi maradványait zárja magába, de égi része velünk marad. Tehát mikor Nagyasszonyunk emlékének áldozunk, nemcsak azt érezzük, hogy elvesztettük, hanem azt is, hogy miénk volt. Nagy szelleme lelkesít, példája buzdít, jó szíve bennünket is jobbakká varázsol. Eltete két és fényben ragyog előttünk: a sze-

rető nő és a királyné tiszta fényében s ebben nemzetünk nagyasszonyává válik, aki visszahódította fenséges királyunk szívet hűséges magyar nemzetéhez.

Az emberi lelket elemezve, sokszor ráakadunk egy vezetőre, vagy fogatkozásra, mely kezünkbe adja a kulcsot a bizonytalan lelki élet legrejtettebb titkaiba való behatolásra. Erzsébet királynéunk lelki világának megfigyelése is rávezet bennünket ilyen főmomentumra: s ez a lelki nemesség. Minden szava, minden tette, melyet a fukar hagyomány és a kronika róla megőrzött, annak a magas, tiszta légtörnek nyomait viseli magán. Ahova köznapi lelkek nem tudnak fölemelkedni.

Gyermekeiket költői lelkű, a természet szépségeiért rajongó atyja és nemes szívé anyja közelében tölti el. Atyja, Miksa, bajor herceg egy alkalommal hosszabb időt tölt hazánkban, megismeri és megszereti a lovagias magyar nemzetet. Valószínű, hogy az ő hatása alatt fejlődött ki az a kis csira a gyengéd és minden szép iránt fogékony leányszívben, mely később a nemzet védőasszonyává és oltalmazó szellemévé avatta. Áldott legyen a gondviselés, mely hazánk trónusára emelte őt; de fenkölt lelkénél fogva királynő lett volna ő akkor is, ha a sors nem tűz fejére koronát. Így azonban lelke nemességé és hivatásának nemessége szép harmóniába olvadt össze.

Az 1854. év tavaszán ülteti a kegyes sors fiatalága bájában és tapasztalatlanságában egy hatalmas trónra. Semmi sem teszi

az embert annyira próbára, mint a hatalom birtoka, de őt nem tántorítja el az a tudat, hogy milliók hódolnak lábánál, hanem szíve nemes hajlamát követve, megakad szeme egy szomorú árnyékon s megszeret bennünket finom női őszinténél fogva akkor, mikor Magyarországot szeretni egy osztrák császárné részéről már önmagában is nemes cselekedet. Még mielőtt lába a magyar földet érintette volna, áldást terjeszt maga körül. Esküvője napján megnyitnak a börtönök kapui, sok rablánc és békó hull le azok kezéről, akiknek legfőbb vékük a lángoló hazaszeretet volt és hogy ennek tisztító tűzében fegyverhez nyultak. Ime a finom női lelek első megnyilatkozása a kegyelem.

„Midőn a vér még fel sem száradt Magyarországon sikkain s midőn a dolyfős önkényuralom százakat küldött bitóra s ezeket és ezeket a vársáncok sötét odúba s midőn megvolt tiltva a haza sorsának gyászolása s a fájdalom könyveinek nyilvános mutogatása is, akkor egy fényes könycesep hull le a bécsi Burg padozatára: Erzsébet királyné könyve, aki azt azért hullatta, mert látta vérezni a legnemesebb nemzetet, mert sikertelennek bizonyult azon kísérlete, hogy a magyar főpapok és konzervatívok második közbenjárása szíves fogadtatásra találjon férjénél, a császárnál. E könyhullatás nagyszerű jelenetét a képzelődés és a népmonda egész mihikus légkörrel vette körül.” E szavakkal jellemzi a történelem dicső nagyasszonyunkat.

És ime ütött a magyar nemzet számára

bet királyné szive, az egészen a miénk volt és szép emlékeit a magyar nép szeretete fogja megőrizni leghivebben.

Politikai hírek.

Az elnökválaság. Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház keddi ülése előtt az elnöki szobában tanácskozás volt, amelyen az elnökön kívül Wekerle és Kossuth miniszterek is résztvettek. A tanácskozás után rögtön híre ment, hogy az elnökválaság megszűnt, amennyiben a kérdést úgy oldották meg, hogy a házszabályokat mindegyik elnök úgy értelmezi, mint azt eddig tette. Rakovszky és Návay tehát ezentul sem engedik meg, hogy a házszabályokhoz horvátul lehessen szólni, míg Justh adandó alkalommal a Házát, mint a házszabályok legfőbb örök fogja erre nézve megkérdezni. A ház tulajomó többsége tudvalevőleg Rakovszky és Návay álláspontján van. A helyzet tehát most az, hogy az elnökválaság egyelőre megszűnt és hogy Justh a horvátokkal tárgyalni fog a békés megegyezés érdekében.

Bizalom Marjay Péternek. A nagyléti 48-as „Polgári olvasó-kör” a tegnapi napon tartott rendkívüli közgyűlésén Guba József pártelnök indítványozta, hogy az országos függetlenségi pártnak folyó hó 11-én tartott értekezletén kifejtett s a kiegyezés s főleg a kvóta felemelése ellen a pártban elfoglalt határozatáért ezen gyűlésből kifolyólag Marjay Péter üdvözöltessék. Az egyhangúlag lelkesedéssel elfogadott indítványból kifolyólag 3 tagból álló küldöttség ment Marjayéért, kit megjelenésekor a zajos éljenzes lecsillapultával Guba József pártelnök üdvözölt.

— Jól esett — ugymond — a lapokból olvasnunk, hogy a függetlenségi párt értekezletén ama kevés kiválóak között, kik a jelen kiegyezést meg nem szavazták, ami képviselőnk is ott van.

Az üdvözítő beszéd elhangzása után Marjay Péter megköszönte a kitüntető bizalmat és ismertette egész 1867-től kezdve a kiegyezés történetét. Fejtette ama szomorú állapotot, melybe — dacára nagy többségének — az országos függetlenségi párt jutott.

a boldogság órája. Egén tünekezni kezdtek a sötétlő felegek és szetb nap hajnala derengett. Az igaz nőiesség örök dadala, hogy annak a királynénak volt legdöntőbb befolyása hazánk történetére, akinek egyenes lelke irított a politikától és e mellett a politikának egy új nemet teremtette meg „a szeretet politikáját”. S megteremtette, mert nemes lelkével megérezte nemzetünk nemes vonásait „a bizalom politikáját is”.

Mikor 1866-ban, a porosz háború idejében a királyi család igen komoly napokat él s a királyné gyermekeivel a legbiztosabb helyre: Magyarországra vonul vissza, akadnak kiesnyes lelkek, akik feltik a Felséget a netalán bosszúálló magyaroktól. De ő méltatlankodva utasítja vissza a gyanúsítást e szavakkal: „Az a nemzet, mely Maria Terézia mellé állt, mikor az egész világ elhagyta, ma sem felejtette el a Moriamur fenkőlt jelszavát. Megyek hű magyarjaim közé”. Es nem csalódott, mindenütt hódolat, rajongó lelkesedés és szeretet környezte s távozáskor e szép szavakkal búcsúzott: „Ha a megpróbáltatás arra való, hogy megismeresse velünk alattvalóink szívét, úgy mély bánatomban is boldog vagyok, hogy ennyire megismertem”.

Életének legszebb napjait azt vallotta, midőn a magyar szent koronával érintették. Nemzeti szalagot himez a honvédek zászlójára; saját kezével javítja ki Szent István palástját; koronázási ajándékát a honvédek árvainak adja; a koronázás alkalmával rendezett ünnepeken tüntetőleg társalog azok-

Guba József pártelnök megköszöni a beható ismertetést, a gyűlés nevében még egyszer üdvözli Marjay Pétert, biztosítva őt választójának bizalmáról.

A horvát obstrukció.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 19

Justh Gyula elnököl az ülésen, amely teljes unalom közepette, kevés képviselő jelenlétében kezdődik. A jegyzőkönyv hitelesítése után folytatják az autonóm vámtarifa tárgyalását.

Popovics Dusan horvátul beszél a 4-ik szakasz ellen.

Budiszavlyevics Bude személyes kérdésben magyarul szólal fel, helyesebben felolvas néhány sort, tiltakozván Hódy Gyulának ama kijelentése ellen, mintha ők a horvátok Belgrádba járnának konspirálni.

Mazurancics Bogoszláv, Lorkovics Iván, Tuskán Gergely beszélnek azután, mindannyian horvátul, a javaslat ellen.

Elnök figyelmezteti Tuskánt, hogy maradjon a tárgynál.

A baloldal tapsol és helyesel, Tuskán rövidesen befejezi beszédét.

Lukinics Odön következik utána.

Supilo Ferenc beszél ezután.

Beszéde után az elnök utólagosan rendutasítja.

— Helyes!

— Ki kell utasítani! — kiáltják a baloldalon.

Szokoly Tamás: Ezt már nem lehet tűrni.

Sarmin György a következő horvát szónok.

Különösebb incidens nélkül beszélnek Brlic Vratoszlav, Modruzsan Gusztáv, Bribisevics Szvetozár, Zagorac István.

Babics-Gyalszky Ljuba beszél szintén horvátul a javaslat ellen. A terem egyre néptelenebb, de a horvát obstrukció szünet nélkül tart tovább.

Egyház és iskola.

A debreceni iparos továbbképző tanfolyam ma este 7 órától 9-ig a következő előadásokat tartja: IV. számú tanterem:

fogalmazás: tanoncfelszabadtás, segéd és üzletvezető alkalmazás körül keletkező okiratok. Emeleti tanterem: ábrázoló: arányosság, hasonlóság, sokszög alap s homlokrajz, saját és vetett árnyéka.

Uj nyaraló-telep Debrecen mellett

Negyven hold szőlőültetvény.

A halápi Bokorhegy jövője.

— november 20.

(Saját tudósítónktól.) Igen életre való egészséges eszméről veszünk hírt, a debreceni gazdák köréből. Arról van ugyanis szó, hogy Debrecen mellett új nyaraló-telepet akar létesíteni egy vállalkozó szellemű gazdálkodó, aki a Haláp egy darab sivar homok területét szőlős-teleppé és nyaralóhelyé akarja átalakítani.

Tulogdy Ferenc gazdálkodó ugyanis ajánlatot tett a városnak, hogy a Debrecen városának a Halápon fekvő Bokorhegynek nevezett homokos területét adja el a város bizonyos mérsékelt összegért. Ezt a területet aztán, mely mintegy 40 hold területű, kisebb darabokra parcelláznák, szőlővel beültetnék és esetleg nyaralókat építenének azokon.

A város gazdasági bizottsága már foglalkozott a kérelemmel s úgy határozott, hogy a jelzett területet hajlandó eladni, még pedig holdanként 600 koronájával. A gazdasági bizottság ezen határozatát be fogja terjeszteni a jog- és pénzügyi bizottság elé, mely a jövő héten tartandó ülésén fog az érdekes tervvel foglalkozni.

E terv mindenestre megérdemli azt, hogy komolyan vegye a város és megvalósulását, amennyire teheti elősegítse. Eppen ezen okból magunk részéről tulmagasnak tartjuk a gazdasági bizottság által megszabott 600 korona holdankénti árat.

retteitek betegágya mellett; az általános emberszeretet megnyilatkozásaiban, egyesületekben, mikor a művelt világnak bemutatjátok haladástokat.”

Ugyanez a nemes kiegyenlítés vágya tűnik élénk akkor, mikor az egyszerű kerésszel, a nép fiával áll szemben, aki őt a budai hegyek között kalauzolta; biztatja, hogy tegye fel kalapját, ne álljon előtte hajadon lövel. S mikor meredek helyre érnek, a királyné nem fel a munkás durva tenyerétől, hanem kéri: nyujtsa neki kezét és segítse át az akadályokon.

Miramarban, szakadó esőben, egy kis lányt kísér haza esernyőjével, hogy a kicsike meg ne ázzék. Testi fogyatkozások iránt különösen gyengéd volt. Egy fürdőhelyen többször találkozott egy öreg megvakult herceggel, kit, ha az egyedül volt, sétáján kísért, padhoz vezetett s mindaddig nem hagyta el, míg jó közre nem bízhatta. De ne mélyedjünk bele most azon apróságokba, melyek mind nemes lelkének, gyöngédségének és jóságának bizonyítékai.

Mert nemcsak ilyen csekélységekben árulta el nemes voltát. Befelé és fölfelé vetett tekintettel haladt az élet göröngyös útjain és erős lélekkel tűrte a ráneheződő csapások súlyát. A legnagyobb gyönyörűséggel érintkezett azokkal a nagy szellemekkel, akikkel magasabb régiókban szárnyalva találkozott. Abban a világban, mely őt körülvette, mely előtte nyüzsgött, a rang, cím, vagyon voltak a napok, melyek körül csillagok csoportosultak. Az ő világában

kal, akik a 48-as eseményekben szerepeltek. (Egyszer kültőléről hirtelen visszatér, a nép hite szerint azért, mert Szeged pusztulása miatt nem volt maradása.) Mikor környezetében valaki először látva a magyar nemzeti lobogót, kérdi, milyen zászló az, királynénk azt feleli: „Hogyan, ön nem ismeri a mi zászlónkat?”

Velünk érez dalainkban. Tisztelet nagyjainkat. Megláogatja Eotvos József báró özvegyét s óhajtja azt a szobát látni, melyben a nagy szellem dolgozott. A haza bölcset, Deák Ferencet meghívja ebédre s mint magyar hazaknál szokás, ebéd után kérdezi a vendéget, nem óhajtja-e fiat látni? Elmondja róla megható anyai szeretettel es büszkeséggel: „Jól tette le a vizsgálatot. Nagyon jól tudja a magyar történelmet. Szereném, na egy-két kérdést intézne hozzá”. Mikor Horvath Mihály előadja neki a szabadságharc történetét, a királyné könyezik. Hazánk bölcsét megsiratja s ki tudná megmondani a mutinak, a jelennek, vagy a jövőnek szólna az a köny, melyet Szügyi Dezső csalt a milleneumi hódolat alkalmával Nagyasszonyunk szemébe.

Meghatóan nemes vonása az elköltözötnek, miként igyekezett kitölteni azt a nagy űrt, mely fényben uszó helyzete és alattvalói sorsa között tatongott, mintha mondaná: „A sors föltétek helyeztet, de ne fájjon nektek e távolság; ime leszállok hozzatok, hogy közelebb léphessünk egymáshoz. Felkereslek benneteket s veletek érek a nyomorúság tanyáján, a kórházakban sze-

pénz volt pénz dása

rosi ségek

azonb egyik madár jobb gaiba élete gében ható ket ir ményi egy-eg

kére és egésze épült, művés lélek r termés olvadt, gett kó jében c lálja k hangul néppel nyelvet költész gót, ah nem jár

Könzletlen élvezeté erdők s vagy há szett n Urát, al

Az a sivó homokterület a városnak eddig semmit se jövedelmezett. Bevetve nem volt, hisz nem is lehetett s nem is szolgált más egyébre, mint sertéseknek, apró jószágoknak turkáló helyül. Így hát semmi képpen sem indokolt, hogy ezért a homokterületért 600 koronát kérjen a város holdanként azért, hogy most vevő akadt arra az eddig haszon nélkül való területre.

A jog- és pénzügyi bizottság bizonyára méltányosabb álláspontra fog helyezkedni, annál is inkább, mivel a városnak és közönségének érdeke az, hogy a Debrecen körülvevő homoktenger kultúra alá kerüljön Mert ezáltal nemcsak megkötődik a homok, hanem a szőlőgazdálkodásra a lakosságnak minél szélesebb rétegében módot nyújtanak.

Csak tekintsünk a Boesckay-telepre, amely oly szép nyaraló helyül és már oly neves bortermő teleppé fejlődött rövid idő alatt, annak előtte szintén oly hasznavehetetlen területből, mint például a Bokor-hegy s világosan áll előttünk a jövő perspektívája. Ez a Debrecen vidéki homokos föld, amint a jelek mutatják, igen alkalmas a szőlőgazdaságra. Segítse hát elő a város, hogy ez a gazdasági ág minél kiterjedtebbé váljék nálunk is és ne nehezítse meg ennek fejlődését, mely Debrecenben csak most indult meg.

Városháza és vármegye.

Házipénztár-vizsgálat. A város házipénztárában tegnap meglepő pénztárvizsgálat volt Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt. A pénztárvizsgáló bizottság mindent a legpéldásabb rendben talált.

Az izr. hitközségek segélye. A városi tanács a statusquo és orthodox hitközségek és iskolák közt arányosan felosztott

segélyre vonatkozó szerződést felküldte megteremtés végett a kultuszminiszterhez, aki a szerződést helybenhagyta és erről leiratban értesítette a várost.

Fellebbezés egy imaház betiltása miatt. Eisenberg Jakab és társai a József kir. hg.-utcán imaházat nyitottak, de a tanács betiltotta az imaházat. Eisenbergék a tanácsi határozat ellen fellebbezést nyújtottak be a közigazgatási bizottsághoz, mely legközelebbi ülésén fog ez ügyben dönteni.

Dalolásért a halálba.

Gyilkosság a korcsmában.

Megakarták lincselni a gyilkost.

— november 20.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban már jelentettük azt a gyilkosságot, mely Monostorpályiban történt, hol egy fiatal parasztember, Konecz Péter dohányos agyonverte Magyar Gábor gazdálkodót.

A gyilkosság ügyében a debreceni törvényszékről egy vizsgálóbizottság ment Monostorpályiba. Még tegnapelőtt kiszállott a helyszínre dr. Deésy Gyula kir. alügyész, Petneházy Boldizsár vizsgálóbírósegéd Láng Sándor törvényszéki orvossal.

Ez a vizsgálóbizottság tegnap érkezett vissza Monostorpályiból, hol Petneházy Boldizsár mindjárt be is fejezte a vizsgálatot.

A vizsgálat adatai szerint a gyilkosság veszekedésből származott. Vasárnap délután, mikor Magyar Gábor betért a korcsmába, már ott ült az egyik sarokban Konecz Péter dohányos.

Később mind a két embernek kedve kerekedett dalolni és mindkét ember egyszerre kezdett dalolni. Így tartott ez néhány percig, mikor Magyar Gábor odaszólt Konecz Péternek:

— Ne merj az én nótámba beledalolni. Szó szót követett, a dolognak vége az lett, hogy Magyar Gábor botot ragadott és többször végighúzott Konecz Péteren.

Ennek sem kellett egyéb, kirohant az udvarra és egy nagy furkós bottal tért vissza, amellyel orvul megtámadta Magyar Gábor, kinek a fejére két hatalmas csapást mért.

Magyar Gábor véres fejjel zuhant le a földre, de Konecz Péter felindulásában ezzel sem elégedett meg, hanem még öt ütést

kért sajtó szívére. Egy vezetője azt mondja róla: „Ha felvezetem a királynét egy magas csucsra, tisztelettel félre állok, mert ő akkor imádkozik; legalább a szeme úgy ragyog, mintha istenével beszélne.”

Szerette a tengert, melynek örök változatossága s örök egysége lebilincselte, lélegzete a habokkal ugyanazon ritmusban mozgott; ujjongott örömeiben, ha egy hatalmas hullám átesapott a hajón. Sirját is a tenger partjára képzelte, ahol majd a habok andalító zenéje megédesíti örök álmát, csillagok örködnek felette és ciprusok susognak hantja mellett. Szerette a tengert, mely mély, mint az ő lelke és végtelen, mint az ő bánata.

De nem folytatom tovább, hiszen kötelet lehetne írni fenkőlt lelkéről, nemes életéről.

Életrajzot kellett volna adnom és még azt sem mondtam meg, hol és mikor született. De hagyjuk el ezuttal a krónika adatait, hisz a jó ember tetteiben él. E nemzetnek soha nem szűnő halála és kegyelete örök időkig őrzi emlékét. Bánatunkban ne zúgódjunk a kegyetlen sors ellen, mely oly korán adta vissza tiszta lelke porhüvelyét az anyaföldnek, mert hisz

„Szentebb e föld, honunk áldott alapja, Mióta nagy szív benne nyugoszol. Szentebb a multak ezredévi lapja, Mióta nagy név hozzá tartozol!”

Érjük be azzal, hogy az égből jött közénk, a miénk volt és visszatért igazi hazájába.

mért ellenfele fejére s a szó legszorosabb értelmében szétzúzta.

A boncolást tegnapelőtt tartották meg. Az orvosok megállapították, hogy Magyar Gábor azonnali halálát koponyarepedés okozta. A gyilkos dohányost letartóztatták, de aztán Petneházy vizsgálóbírósegéd, minthogy teljesen beismerő vallomást tett — szabadlábra bocsájtotta.

A rémes dologban egyébként az is érdekes, hogy mikor a gyilkosságot Magyar Gábor testvérei megtudták, valósággal halálba keresték Konecz Pétert, kinek házánál mindent összetörtek.

A gyilkost a csendőrök mentették meg attól, hogy meglincseljék. Egyébként még most is őrzik Koneczot a legyilkolt bosszút lihegő testvérei elől.

A vizsgálatot most már Debrecenben folytatják.

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETENEL.**

Tragédia a fogházban.

Felakasztotta magát a cellában.

Borzalmas öngyilkosság.

— november 20.

(Saját tudósítónktól.) Szörnyű tragédia színhelye volt a közeli Hajduböszörmény rendőrségi fogháza, hol egy tébolyban szenvedő nő örültségi rohamában felakasztotta magát a börtön ablak rácsozatra. Az öngyilkosságnak borzalmas részletei vannak, olyanok, amilyenekre csak egy örült képes hisztériumában.

Horváth Mártonnének hívják a szerencsétlent. A fiatal, alig 24 éves asszony nem rég súlyos idegbajba esett, mely folyton súlyosbodott és az utóbbi hetekben már nagyfokú őrvongásban tört ki. A boldogtalan elborult elméjével folyton folyvást őrvongott, éppen ezért hozzátartozói erősen figyeltek minden lépésére és állandóan felügyelet alatt tartották.

Tegnap azonban még is alkalmat kerített arra, hogy megszökjön a házból. Bőszörményben éppen vásár volt. Az elmebeteg nő kirohant a vásártérre és itt megtámadta a vásárosokat, majd pedig egyremásra lopkodott tárgyakat az árusátrakból.

A járókelők nem bírtak a kleptomániás elmebeteggel, hanem később a csendőrség segítségét vették igénybe. Germann csendőrvezető azonnal a helyszínen termett és rövid küzdelem után megkötözve bekísérte az ottani rendőrség börtönébe, hol egy külön zárkában helyezték el, minthogy féltek attól, hogy esetleg még rabtársaiban is kárt tesz. Kihallgatni pedig éppen nem lehetett.

Az örült nő egy darabig őrvongott, rázta a nehéz vasajtót, aztán úgy délután négy óra tájban elcsendesült minden. Később éppen ez a csendesség és nyugalom tünt fel az öröknek, benéztek az ablakon, amikor rémes látvány tárult eléjük. A cella ablakvasán ott csüngött élettelenül, holtan Horváth Mártonné.

azonban más napok ragyogtak: Homer az egyik, Shakespeare a másik, Heine a harmadik, Arany a negyedik. Ezek voltak legjobb barátai, vigasztalói az élet viszontagságaiban. S költő volt ő maga is, mert hisz élete a maga tisztaságában és emelkedettségében a legszebb költemények közé sorolható. „Mert nemcsak az a költő, aki verseket ír, hanem az is s még inkább, aki eszményileg fogja fel az életet s minden tette egy-egy költői eszme megvalósulása.”

Korfi tanyáját feledhetetlen fia emlékére építteti. Erről a mesés otthonjáról, mely egészen az ő költői és művészi ihlete szerint épült, azt mondja egyik látogatója, hogy az művészi gondolat, melyben egy nemes nő lélek nyert kifejezést. Ott Korfuban, ahol a természet és költészet olyan szépen egybeolvadt, ahol a klasszikus világ szelleme lenggett körülötte, elérjézt, hogy a sziget csendjében egy letűnt csodás világ emlékével táplálja költői hajlamait s a görög ég keltette hangulatoknak engedve, valamint, hogy a néppel is érintkezessék, megtanulta a görög nyelvet. Oly nagy hatással volt reá e vidék költészete, hogy felkereste Tróját és Kártágot, ahol európai fejedelmű előtte soha nem járt.

Költő volt ő a legtisztább öröm, a legönzetlenebb élvezet, a természet szépségeinek élvezetében. A természet magányában, az erdők sötét csendjében, a tenger sima tükrén, vagy háborgó hullámain kereste lelke élvezett nyugalomát, bennük kereste a menyek Urát, akitől gyógyító balsamot és enyhülést

Szederjes arca mutatta, hogy már nincs benne élet és minden élesztési kísérlet is hiába valónak bizonyult, az orvos is csak a beállott halált konstatalhatta.

A szerencsétlen asszony, ugyanis míg őrei nem figyeltek reá, lefejtette szoknyájáról a fodrot és azt összesodoritva felakasztotta magát. Ott csüngött összezsugorodva a mindössze egy méter magasságban levő ablakvason.

Az esetet bejelentették táviratilag az ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

Sport.

A DAAC. birokversenye. Városunk, közelebről főiskolánk eme hatalmasan edzett, rohamosan fejlődő tornaegyesülete a Debreceni Akadémiai Athléta Club, erejét és dicsőségét a sport minden ágában fejlesztendő, december 8 án délután a kereskedelmi csarnokban országos birokversenyt rendez. Jó trainben levő fiatal athlétáink szorgalmas készülődéssel néznek e birokverseny elé s naponként a kollégiumi tornacsarnokban előversenyeket tartanak. A DAAC. eme birokversenyén részt vesz kiküldött athlétáival a Magyar Athléta és Football Club, a Müvezetemi Athléta Club, a Magyar Torna Club s ezeken kívül még számos főiskolai és más jellegű athléta egyesület.

Szerelmi dráma a pályaudvaron.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Hat pisztolylövésért egy nap.

nov. 20.

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes az a szerelmi dráma a közönség előtt, mely ez év május 21-én játszódott le a debreceni pályaudvaron, hol Molnár Mária 19 éves leány hat lövéssel leterítette hűlen kedvesét, Dombi Lajos pénzügyi szolgát.

Dombi Lajos nyolc hónapig élt közös háztartásban Molnár Máriaival, ki ekkor már viszonyukból kifolyólag anyai örömei elé nézett. Mindezek dacára Dombi egyszerűen faképnél hagyta.

A hűtlenül elhagyott nő nagyon elkeseredett. Az állomáson kileste, hogy Dombi Budapest felé akar utazni. Itt a pályaudvaron mégegyszer kérélte, hogy ne hagyja el, de Dombi hajthatatlan maradt.

Ekkor az elkeseredett nő revolvert rántott elő és hatszor Dombira lött, kit a golyók csupán karján sebesítettek meg, de ezt a sérülését is kineverte és már azóta ki is vándorolt Amerikába.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a debreceni esküdtszék. A tárgyaláson dr. Olah Miklós előkölt, szavazó bírák Horváth István és Kondor Zsigmond voltak. A vádat dr. Deésy Gyula kir. alügyész, a védelmet dr. Elek Dezső képviselte.

Az esküdtszék a következőképen alakult meg:

Rendes esküdték: Dávid Jakab, ifj. Deák István, Fehér Ferenc, Kovács Zsigmond, László Mihály, Löwinger Mór, Nehéz József, Nyilas István, Póczós Imre, Rikli Géza, Kiss Ferenc és Sepsí Kálmán. Pótesküdt Kerégyártó Bálint.

A vádlottak padján Molnár Mária ült szándékos emberölés büntetével vádolva, de a tárgyalás folyamán a bíróság csak súlyos testi sértés vétségében mondta ki a vádlottat bűnösnek és egy napi fogházra ítélte jogerősen.

Milliomos nász Debrecenben.

Amerikai milliomos elvesz egy debreceni leányt.

— november 20.

(Saját tudósítónktól.) A mindenható szerelem kapcsán nagyon érdekes nász fakadt Debrecenben. Egy amerikai milliomos eljegyezte magát egy debreceni urleánnyal. A hymen mindenképpen érdekes, de különösen azzá tesz ki a nem mindennapi körülmények és részletek, melyekről tudósítónknak a következőket sikerült megtudni.

Az amerikai vőlegény.

Talán fonák dolog, de előbb a vőlegényt fogjuk bemutatni. Stepheus Henrynek hívják. Édesapja évtizedekkel ezelőtt Brassóból vándorolt ki Amerikába, hol bámuatraméltó szerencsével dolgozott. Rövid idő alatt óriási vagyont szerzett magának, de az mind eltorpúl vagyonának mostani állása mellett. Jelenleg legalább is 75 millió koronának megfelelő vagyonnal rendelkezik. Óriási vagyárai vannak Detrenthben az amerikai Michigean államban.

Természetes, a volt magyarországi honos család idegen klíma alatt, idegen népek között teljesen kivetkőzött a magyarságból, amin egyébként eszálkozni sem lehet.

Stephens Henryt mint született Amerikában, édesanyja angol nő és ő rajta sincs már egy magyar vonás sem, mindazonáltal nagyon rokonszenves az alig 23 éves szőke szakállas fiatal milliomos, ki egyetlen gyermeke szüleinek, ilyformán a rengeteg vagyon teljesen reá vár.

Az öreg Henry Stephens mint minden amerikai, kik erősen reális szemüvegen nézik a világot, fiát korai ifjúsága óta kiváló szakkezelésben részesítette. Az a kifejezett szándéka ugyanis az apának, hogy halála után vagy öregsége esetén a fia ne csak a vagyont, hanem a munkát, az óriási gyárak vezetését is átvogya.

Az ifju milliomos egy évvel ezelőtt fejezte be tanulmányait és ekkor atyja határozott kívánságára, de meg tudás vágyától vezetve világszerte indult.

A milliomos Debrecenben.

Igy került Henry Stephens Magyarországra. Ezen ország iránt bizonyos vonzalommal viseltetett s éppen ezért a leghuzamosabb ideig itt, a magyarok között tartózkodott, kikről oly szépen és melegén beszélt az amerikai kék ég alatt édesatyja.

A fiatal milliomos pár nappal ezelőtt érkezett Debrecenbe, az alföld metropolisába. Kezdetül fogva a „Frohner” szállodában lakott, hol három szobát rendeztek be számára. Az ifju milliomosnak nagyon megtetszett ez az alföldi város a maga nevezetességeivel, a hortobágyi pusztá délibábjával és nagyon jól találta és érezte magát a debreceni környezetben.

Az ébredő szerelem.

A Frohner szálloda épületében van özv. Kandel Józsefné jó forgalmu dohánytözsédeje. Özvegy Kandelinénak van egy nagyon bájos fiatal leánya, Klárka, ki nagyon sokszor megfordul természetesen édesanyja dohánytözsédjében, sőt olykor-olykor ki is szolgált az üzletben.

Egy szép verőfényes őszi napon történt. Henry Stephens, a fiatal milliomos sétára indulván, betért a dohánytözsédebe. Ekkor látta először a szép Kandel Klárit és azóta naponként ott volt a dohánytözsédeben és erősen törte a német nyelvet, hogy társaloghasson Kandel Klárikával, ki iránt — mint talán már sejtethető is volt — a legelső pillanatban élénk rokonszenvet érzett.

A rokonszenv később álhatatos szerelemmé fejlődött és a milliomos sokak előtt kijelentette, hogy mily elragadtatással viseltetik Kandel Klárka iránt.

A milliomos nem is tudott bucsut inteni szerelmének s ezért egész utazási programm-

ját a sutba dobva itt maradt Debrecenben, sőt magkórta a leány kezét annál is inkább, mert Kandel Klárka is kellően rokonszenvezett vele.

Hanem a mama nem zárkozhatott el teljesen az előítéletől s ezért kijelentette, hogy csak az esetben adja oda leánya kezét, ha a milliomos szülei is beleegyeznek.

Ez a napokban bekövetkezett. Stephens ugyanis azonnal irt szüleinek, kik sürgöny válaszukban beleegyezésüket adták a házassághoz és különös örömeiket fejezték a felett, hogy fiuk magyar leányt vesz el. A házasság elöl ily formán elgördült az utolsó akadály is.

Az eljegyzést már meg is tartották, míg az esküvő valószínűleg december elején lesz. Addig a milliomos vőlegény Debrecenben, illetve Magyarországon fog tartózkodni.

Az érdekes frigy nagy érdeklődést keltett városzerte és a jegyes párt, de különösen Kandel Klárit a gratulációk egész özönnével halmazták el.

Árpádházi Szent Erzsébet emléke

Fényes hangverseny.

nov. 20.

Árpádházi Sz. Erzsébetnek, thüringiai Lajos űgróf minden női erény dicsőségével tündöklő hitvesének emlékezte lelkésitette föl az elmúlt napokban a keresztény világot s első sorban hazánk ünneplő katolikusait. A pozsonyi nagy ünnepségek mellett városunk kereszténysége is kivette részét a nagy szent emlékezetére rendezett triduumból. Szombat óta a szent-anna kath. templomboltívei II. Endre királyunk dicsőségéért leányának, a rózsák világhírű szentjének magasztalásától visszhangoztak a délelőtti és délutáni tartott ajtatosságokon, melyeken városunk katolikusága példás buzgósággal vett részt. Sokan éltek a vallás vigasztaló kegyelemszereivel is, amennyiben a keddi ünnepi mise alatt alázatos szívvel járultak az Ur asztalához s közöttük példás buzgósággal a szent Erzsébet-nőgyesület tagjai is teljes számban. A szegények és ügyefogyottak hatalmas pártfogójának emlékezetét a jótékony nőgyesület azzal is kiüntetni kívánta, hogy tagjait időnkint odaültette a templom ajtajánál elhelyezett gyűjtőperselyhez, hogy a gyermek-menedékhely és szanatórium céljaira folajánlott filléreket az ajtatos hivatok elfogadhassák.

Ugyancsak az ő nemes szándékukat dicsérte a tegnapi ünnepség is, melyet az Arany Bika-szálló disztermében a főgimnáziumi csütörtöki estéket rendező bizottság az ő felszólításukra rendezett, illetőleg az általuk rendezni ohajtott nagyobb szabású ünnepség terveit fényesen megvalósította.

Az ünnepségnek ez a világi vonatkozású része minden tekintetben méltó volt a tervezőkhez és a jótékony nagy eszméjéhez, amellyel Szent Erzsébet emlékezte itt is elválhatatlanul egybekapcsolódott. (V.)

A csütörtöki felolvasó-estéket rendező bizottság valóban szép és művészi élvezetet nyújtó estét szerzett annak a nagyszámu és előkelő közönségnek, mely az este a Szent Erzsébet emlékünnepe alkalmából a Bika disztermében egybegyűlt. Az ünnepély dr. Széll Kálmán harmonium játéka nyitotta meg, majd Pávay Boriska szép szaválata után dr. Jászai Rezső krónikás modorban, tartalmas ünnepi beszédet tartott az ő ismert elokveneciájával.

Hahnel Aranka és Albert Lujza alkalmi melodramát adtak elő, pompásan.

A két következő szám a komoly zené. Zsigmondy Anna Tannhäuser III. felvonásából énekelte Erzsébet fohását, hangjának teljével, tiszta phrasirozással. A kísérletet Drumár János látta el ismert művészi felfogásával és játékaival emelve a dal szépségét.

A Fűredi testvérek kwartettje a fényes est legkiemelkedőbb száma. Méltatunk fölösleges dolog ennek a négy vérbeli művészek játékát, csak annak a kívánságunknak adunk kifejezést, hogy minél gyakrabban,

esetleg sorozatos kwartett előadások keretében szeretnők őket hallani.

Előadták Fűredi Józsefnek kéziratát, a „Szerb hangulatképek”-et. E két témából felépített mű különösen szinompázó hangszerezésével és audantejének mélységével hatott. Hibája a vezérhegedű szólamának főlénye az együttes rovására, amit azonban tónusának melegével, könnyed, graciózus vonójával bőven kárpótol. Huber Szózat változatainak hangulatos interpretálása után olyan tapsvihár tör ki, aminőt még e hangversenyterem keveset hallott. — Rádásul Tschaikowsky 11. vonósnégyesének Andante Cantabilejét hallottuk átértett, klasszikus felfogású előadásban.

A hangversenyt Horváth Kálmán éneke fejezte be, aki ma igazi bel cantoval énekel. Dénes Arthur alkalmazkodó zongorakísérete mellett.

(Sz. E.)

Színház.

MŰSOR:

Szerdán: Vig özvegy, operette, B bérlet.
Csütörtökön: Ember tragédiája, drámai költemény, C bérlet.

Péntek: Bőregér, operette, A bérlet.
Szombaton: Bolond Istók, színjáték, ujdonság, B bérlet.

Vasárnap délután: Orpheus a pokolban, operette, bérletszünet.

Vasárnap este: Bolond istók, színjáték kis bérlet.

* **Az ördög.** Tegnap este a Ördög került színpadra ház előtt. Dacára, hogy már az idén négyszer adták a darabot még a pótszékes jegyek egy része is elkelt. Ez természetesen Zilahy Gyulának tulajdonítható, aki a címszerepben tegnap jobb volt, mint valaha. — A többi szereplők az ismert jók voltak.

* **Zilahyné fellépése.** Zilahyné fellépésével ma este Lohár pompás operettje kerül színpadra. A népszerű operette iránt általános az érdeklődés amit fokoz az a körülmény, hogy Zilahyné hosszu szünet után ezuttal először lép a színpadra. Danilót Horváth Kálmán játssza, aki ezzel a szereppel már nagy sikert aratott a színpadunkon.

* **Ember tragédiája.** Holnap csütörtökön Madách örökszép drámai költeménye az ember tragédiája kerül színpadra, az igazgatóságtól nagy figyelem a közönséggel szemben, hogy a nehéz, óriási munkát és fáradságot igénylő darabot egy előadásban színpadra hozza. A személyzet nagy gondval készül az előadásra. Ádámot—Ternyei Lajos, Évát—Lukács Juliska, Lucifert—Szakács Andor játssza.

* **Zilahyné Rosalindája.** Pénteken a kedves zenéjű Bőregér operette kerül színpadra mindenképen elsőrangú szereposztásban. Rosalindát ezuttal Zilahyné énekl, a kinek ez egyik legjobb szerepe Eisensteint—Horváth, a fogházigazgatót—Polgár Sándor, Adélt—Zsigmond Anna, a fogházőrt—Ligeti Lajos, Orlovskyt—Fehér Olga játssza.

LEGJOBB INGEREK SZABÁSÚ FÉRKÖZTETÉSEL

Erzsébet napja Debrecenben.

Az iskolák ünnepe.

— november 20.

(Saját tudósítónktól.) Széles Magyarországon összes iskoláiban minden esztendőben megünnepelik az Erzsébet napot. Valami szívremegtető, könyves fekete fátyol vonul át

ezeiken az ünnepségeken, melyeknek középpontjában egy gyászruhás királyi nő, a tengernyi szenvedések kálváriáját megjárta Erzsébet királyné áll. S az ünneplő, emlékező gyermekszíveknek oltárján szent áhitat kél, hasonlatos ahhoz, mely a Boldogasszony oltára előtt fogja el a hinni tudó lelkeket, mert kiérzik ő neki is az életéből a mártíromságot, mellyel az Élet sujtotta és nagy szívét, mellyel a mártíromságát mosolyogva elviselte.

Az iskolák ünnepségéről alábbi tudósításunk ad számot:

A reáliskolában az ifjusági önképzőkör rendezte az emlékünnepet, amelyet Kardos Albert tanár, az önképzőkör vezetője nyitott meg. Erzsébet királynéről emlékbeszédet Nádasdi József VIII. o. tanuló tartott, Vági Sándor VIII. és Horváth Ferenc VII. o. tanulók szavaltak, az ifjusági énekkar pedig Nagy András énektanár vezetésével egy gyászdalt és a Szózatot énekelte. Az ünnep jelen volt a tanári kar és a tanuló ifjuság teljes számmal.

A zsidó polgári leányiskola is megünnepelte Erzsébet királyné emlékeztétét igen szépen sikerült iskolai ünnep, amelyen a növendékeken és tanítótestületen kívül jelen volt több iskolászeke tag és számos szülő. Több leánya szavalt, egy növendék zongorázott, az ifjusági énekkar gyászdalokat adott elő. A boldogult királyné emlékeztétét Csillag Erzsébet tanítónő ujtotta fel, akinek szépen kidolgozott beszédét lapunk mai tárcarovatában közöljük.

Kedves és szépen sikerült ünnepélyt tartott Erzsébet királyné nevenapján az izraeli iskola. A növendékek szép énekszámmal kezdődött az ünnep, mely után Simónovics Dezsőné tanítónő olvasta fel Erzsébet királynéről írt postikus dolgozatát. Az ünnepélyen a növendékek részéről több sikerült szavaltat hangzott el. Hajnal Kató és Kardos Mariska IV. o. tanulók Pósa Lajos két gyönyörű versét szavalták el nagy hatás mellett. Ezenkívül Grósz Erzsébet, Braun Ilonka, Rosenthal Gyula és Löbl Sándor adtak elő egy-egy alkalmi költeményt szép sikerrel. A kedves ünnepélyt a Himnusz eléneklésével zárták be a növendékek.

A felső kereskedelmi iskolában is szép ünnepélyt rendeztek Erzsébet királyné emlékére. Ünnepi beszédet Fux Antal tanár tartott. A szép beszédet zúgó tapsviharral fogadta az intelligens közönség. Ezután Vajda Jenő felső osztályu tanuló olvasott fel igen szép tanulmányt Erzsébet emlékezte címen. Óriási tapsvihart keltett Hódy Zoltán, ki Pósa Lajos „A gödöllői erdő” című költeményét adta elő. Kifejezetes elöadásával méltán rászolgált a tetszésnyilvánításokra. Szerepeltek még Trnka Teofil, Fűredi Ernő, Wenger Lajos, Simonffy Irénke és Dömsödy Mariska nagy hatás mellett.

Sárcipők

amerikai és orosz gyártmány MANDEL LIPÓT Michelstädter utódánál.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Hirek.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

Szaboloska Mihály Debrecenben.

— november 20.

A Csokonai-kör mai felolvasó ülése iránt, amely a téli felolvasó ülések sorozatát van hivatva megnyitni, élénk érdeklődés mutatkozik a közönség legszélesebb rétegeiben. Ezt az egész műsor érthetővé teszi, de főképp az a pontja, amely Szaboloska Mihályt, a debreceni szívekhez annyira hozzánőtt poétát tünteti fel a szereplők között.

A felolvasó ülés pontban öt órakor kezdődik az Arany Bika nagytermében, ahova szóló néhány páholyjegy még rendelkezésére van a tagoknak Tóth Béla köri pénztáros gyógyosztárában.

A felolvasó ülés műsora a következő lesz:

1. Csokonai-nyitány. Szerzette Rácz Károly; előadja Rácz Károly zenekara.
2. Megnyitó beszéd. Mondja Géresi Kálmán, a Csokonai-kör alelnöke.
3. Lilla-dalok. Irta Csokonai; szavalja Báthory Mária kisasszony, a városi színtársulat tagja.
4. Csokonai és Petőfi. Irodalomtörténeti fejtegetés; írta és felolvassa Oláh Gábor, a Csokonai-kör tagja.
5. Költemények. Irta és felolvassa Szaboloska Mihály, a Kisfaludy-társaság tagja.
6. Csokonai-dallamok. Zenekísérettel éneklé Horváth Kálmán, a városi színtársulat tagja.

A lopott név.

A „Bika” szállóbeli ékszerlopás.

— november 20.

(Saját tudósítónktól.) Irtunk már arról, hogy a Bika szállóiban nagyobb ékszerlopásra jöttek rá. A tettest a rendőrség Juhász Mari elboosájtott eselődleány személyében tartóztatta.

Házkutatás alkalmával a lopott jószágoknak csak egy részét találták meg nála, éppen azért a rendőrség abban gyanakodott, hogy a többi lopott dolgot édesanyjánál rejtette el a hűtlen eseléd.

Fehér Mihály rendőrbiztos kiutazott Egyekre a leány szüleihez és itt tónyleg talált is lopott ezüstneműeket, melyeket azonnal elkobzott.

Hanem ezenközben nagyon érdekes dologra jött rá a rendőrbiztos. A tolvaj nőt ugyan nem Marinak, hanem Erzsébetnek hívják. És a Mari nevet csak lopta. Ellopta Mari nevű nővérétől a munkakönyvet és azzal szolgált, amiáltal természetesen megtévesztette a rendőrséget.

Nagyon érdekes jelenet játszódott le ebből kifolyólag a rendőrségen. A leány nem tudott róla, hogy a rendőrség felfedezte, hogy őt nem Marinak hívják.

Mile Pál rendőrfogalmazó maga elé kísérteti, hogy kihallgassa. Amint a leány belép, rászól:

— Boldog névnapot Erzsébet.

A leány, ki csak pár órával ezelőtt Marinak mondta magát, fogadta a különös graulációt és ezzel el is árulta magát és be is ismert mindent.

Dobozy Erzsébet emlékezte.

A főiskola egyik alapítójának, néhai Dobozy Erzsébet emlékét tegnap délután ünnepelte meg a főiskola énekkara rendezésében a kollégium ifjusága. Csiky Lajos theologiai dékán, hittanár rövid kegyeletes beszéde után a Dobozy alapítvány kamataiból részesített énekkari tagok megnevezése következett. A kegyeletes emlékünnepe műsorát teljes részben az énekkar által

előadott gyászének és a legutóbbi országos pályázaton kitüntetett magyar dalok töltötték ki. A rokonságon kívül szép számú érdeklődő hallgatta végig az ünnepélyt, mely az énekesteremben folyt le.

— **Dr. Kovács Gábor előadása.** Dr. Kovács Gábor, jogakadémiánk fiatal és igen képzett tanára, akinek csak nemrégiben jelent meg egy kiváló kvalitású könyve a szociálizmusról, tegnap tartotta első előadását a Szabad Iskolában a szociálizmusról. Előadását az Ipartestület dísztermében tartotta meg délután 6-7 óráig s a termet zsúfolásig megtöltötte közönség, melynek sorában sok hölgy volt, nagy élvezettel hallgatta a tudományos színvonalon álló, de könnyed modorban megtartott előadást, mely általánosságban szólt a szociálizmusról. A jelen volt közönség a nagyérdemű előadásért zajosan meglapsoita a fiatal professzort.

— **Felolvasó-est.** A római. kath. főgimnáziumban holnap délután 5 órakor tartatik meg e szezonban a harmadik felolvasó-est, mely a hozzáak beküldött műsor szerint igen sikerülnek ígérkeznek. Am beszélni maga a műsor: 1. Bruck Gyula „as-dur concert etude“, zongorán előadja fia: Bruck Emil ur. — 2. Kiss József: „Rob z Agnes“, szavalja Simonovits Rózsika urleány. — 3. „Az utolsó találka“ irta s felolvasa Patróbárg Olivér ur. — Vienx Temps „fantasia a passionata“, hegedűn előadja Darvas György ur, zongorán kíséri Fellner József ur. — 5. Költemények, irta és felolvasa Kuti Sándor ur. — 6. Ecsedi Kovács Gyula: „Hajnal uram“, melodráma, szavalja Özöbör László ur, zongorán kíséri Fellner József ur. — 7. Magyar nóták és vig dalok, éneklő Horváth Kálmán ur. — Ezen rendkívül érdekesnek ígérkező felolvasó estére jegyek kaphatók Mihályvits Jenő ur gyógyszerárában. Ülhely 50, Allóhely 30 fillér.

— **Jubileumi ünnepély.** A Debreceni Főiskolai Lapok 50 éves jubileumát december hó 12-én, szerdán ünnepli a főiskola ifjusága a Bika dísztermében. Az ünnepély zene és ének számára most folynak a felkérések, a többi számokat illetőleg már megtörtént a megállapodás. Szatolcska és Jánosy Zoltán alkalmi költeménnyel, Szávay Gyula felolvasással fog szerepelni. Oláh Gábor, a kollégium kiváló poétája nagyon kedves és bájos I felvonásos életképet irt ez alkalomra „Szerkesztenek a fiuk“ címmel, melyben 3 urleány és 5 ifju fog szerepelni. A próbák is már a napokban megkezdődnek s néhány nap múlva színes plakátok fogják a közönség figyelmét a jubileumra felhívni. Az ünnepély rendkívül fényes műsorát a holnapi nap folyamán már véglegesen megállapítja a rendezőség.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Lélekemelő jelenetnek lesznek szemtanúi, kik szombaton este a Dréher söresarnok helyiségében részt vesznek a polgári asztaltársaság által segélyezett 102 szegény gyermek felruházása alkalmából, ugy tudjuk, 11-ik éve gyakorolja e társaság jótékonyágát, mely e tekintetben fővárosunkat kivéve, első helyen áll. A költségek 2400 koronára kerülnek, mely összeget a társaság tagdíj és filléres adományokból gyűjt. — Felruházás után a gyermekek vacsorát kapnak Márkus Jenő és neje vendégszerető asztalánál. — Ezt követi a rendesen reggelig tartó táncmultság.

— **Dr. Gálbory Sámuel,** bőr-bujakór és nemi betegségek szakorvosa (specialista) rendel délelőtt 9-11-ig délután 2-3 ig Degeteld-tér 3. sz.

— **Pénztáros választás a Csarnokban.** A Debreceni Kereskedelmi Csarnok választmánya tegnap délután fél 3 órakor Kernhoffer József elnöklété alatt ülést tartott, melyen a Fürst Odön lemondásával megüresedett pénztárnoki állást töltötték be, melyre egyhangulag Holländer Józsefet választották meg.

— **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: Megtört szívvel és mélyen elszomorodott lélekkel tudatjuk a legjobb apának, testvérenek, nagybácsinak Moógor Károly fővárosi köz- és váltóügy-

védnek hosszas szenvedés után Debrecenben 1907. évi november 19-én, reggeli 5 órakor, életének 57-ik évében bekövetkezett szomorú elhunytát. Felejtethetlen halottunk 1907. évi november 21-én délelőtt 11 órakor fog a ref. egyház szertartásai szerint Debrecenben Miklós-utca 21. szám alatti gyászháztól a római. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni, — mely végtisztességtételre barátait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen 1907. évi november hó. Aldott legyen emléke, nyugodjon békével! Egvetlen fia Moógor Ernő. Apósa Szücs József. Anyósa Scheiwl Julia. Testvére özvegy Gévay Ernőné szül. Moógor Eleonóra, gyermekei Gévay Ernő, Gévay Gizella, Gévay Irma és férje Tárnok Elemér, leányuk Tárnok Irma, dr. Gévay Béla, Gévay Vera.

— **Kocsik karambolja.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap reggel a Piac- és Szentanna-utca sarkán. Sira Gábor egyfogatu bérkocsis kocsijával behajtott a vele szembe tartó Debreczeni István gazdasági akadémiabeli kocsis által hajtott szekérbe. A bérkocsis rudja az egyik lóba furdott és nyomban megölte. Emberéletben azonban kár nem esett.

— **Fogadd be a tótot.** Papp Györgyné ujkeri lakosnőhöz tegnap beállított valami Kelemen Antal nevű csavargó és kérte, hogy engedjék meg megmelegedni egy pár percig. Papp Györgyné megengedte ezt, de Kelemen Antal a beléje helyeztet bizalmat arra használta fel, hogy kikutassa mere tartja Pappné a pénzét. Ezzel aztán eltávozott, de délután visszatért és az asszony távollétében kifosztotta a lakást. Nevezetesen elvitte a többek között az asszony megtakarított 32 korona készpénzét, de határozott peche volt, mert mikor a lakásból kijött, találkozott a meglopott asszonnyal, kinek kénytelen volt a lopott jószágokat négy korona kivételével vissza adni. Papp Gy.-ne mindazonáltal feljelentést tett ellene a rendőrségen.

— **Főzőnök** fűszert és főzéshez szükséges kellékeket legelősebben Mayer Jenő fűszer- és esemege-üzletében szerezhetik be.

— **Elütötte a szekér.** Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap a Sas-urca sarkán, hol Leitner Imre kocsis szekérral elütötte Budai Bálintné Beresényi-utca 65. szám alatti lakosnőt, ki jobb lábán és karján szenvedett könnyebb sérüléseket. Hazaszállították beresényi-utcai lakására. — Allapota nem válságos. A rendőrség a vizsgálatlan kocsis ellen megindította az eljárást.

— **Tegnap halottak.** Tegnap napon a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Szigeti Sándor ev. ref. 9 hónapos, Tóth János római. kath. 81 éves, Szücs Sára ev. ref. 47 éves, Kereki Lajos ev. ref. 54 éves, Moógor Károly ev. ref. 57 éves.

Menyasszonyi, névnapjai és alkalmi ajándéktárgyak a legelőnyösebben Mentze Henrik áruházában kapható.

Valódi 14 karátos arany hosszú láncok a legjutányosabb árban Halász Nándor

ékszerésznél

Debreczen, Piac-u. 24. sz.

Valódi orosz sárcipők hölgyek és urak részére csakis Békés Lajosnál kaphatók.

Távirat és telefon.

Máramarosmegye a királynak.

Máramaros megye törvényhatósága tegnap tartott közgyűlésén Szabó Jándor alispán indítványára a legmélyebb hódolattal mondott köszönetet ő felségének azért, hogy a máramarosi tüzkárosultak javára 8400 koronát és József főhercegnek, hogy ugyanezen célra 4000 koronát adományoztak. A közgyűlés hálás köszönetet mondott a belügyminiszternek is, aki 8000 korona segélyt juttatott a tüzkárosultak számára.

A Haz ülése.

Budapest, nov. 19. A képviselőház mai ülésének végén már türelmetlenül hallgatta a baloldal az obszúr horvátok nagyva beszédét és a horvátok felszólalásait nagy zajjal fogadták a függetlenségi képviselők, akik dühösen kiabáltak közbe:

- Meddig tőrjök ezt a komédiát?
- Magyarul beszéljenek!
- Botrany, hogy tőrjök ezeket!
- Ki kell dobní őket.

Ilyen és ehez hasonló kiáltásokat röptettek a felháborodott képviselők a horvátok ellen, akik aztan emiatt tényleg rövidebbre fogták obsztrukciós beszédeiket, ugy, hogy a Haz az autonóm vámtarifa törvényjavaslat 4., 5. és 6. ik szakaszát letárgyalta.

A belügyminiszter a kivándorlás ellen.

Budapest, november 19. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma rendeletet adott ki, melyben az összes kivándorlási meghatalmazottaktól visszavonta az engedélyt. Így tehát remélhető, hogy alaposan csökkeni fog a kivándorlók száma, mert megszabadul az ország a kivándorlásra csábító ügynököktől.

Erzsébet királyné emléke.

Bécs, november 19. Boldogult Erzsébet császárné és királyné mai névnapja alkalmából ma délelőtt a kapucinusok templomában, valamint az udvari és az augustinusok templomában ünnepes gyászmisét tartottak. A többi bécsi templomokban is ünnepes miséket mondtak a királyné emlékezetére.

Miskolc törvényhatósági jogú város.

Budapest, november 19. A képviselőház közigazgatási bizottsága mai ülésén elfogadta Miskolc városnak törvényhatósági joggal való felruházását.

Díszoklevél dr. Tóth János államtitkárnak.

Budapest, november 19. A hevesnyakunsági tanítóegyesület jubileumi közgyűlése dr. Tóth János kultuszügyi államtitkárt örökös dísztagjává választotta. Az erről szóló művészi kivitelű oklevelet tegnap adták dr. Tóth Jánosnak lendület beszéd kíséretében. Az államtitkár meghatva köszönte meg a kitüntetést. „Külső és belső ellenségeink ellen csak egy erőnk van, — ugy-mond, — amelyben minden körülmények között megbizhatunk és ez az erő: az igazi magyar nép művelésének fokozása és fejlesztése. Ezért a kormány szakított a régi felfogással s a nemzeti vidékek helyett a magyaroktól lakott tájakat látja el jó népispolákkal.“ Az államtitkár szavait lelkes éljenzéssel fogadták.

Rothschild báróné meghalt.

Genf, nov. 19. Özv. Rothschild Adolf báróné ma Genfben 76 éves korában meghalt.

**Női ruhákat,
őszi és téli kosztümöket,
plüss és posztó kabátokat**

saját műtermünkben a
leggyorsabban és a leg-
jutányosabb árak mel-
o lett készítettünk o

Bosznay és Társa

női divatterme

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI
SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely
mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikviz-
gyártáshoz vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Legkiadósabb természetes szénsav!!

A budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet
1907. évi 4614. sz. vegyelemezési bizonyítványának kivonata: „Szaga
és íze: rendes. **SZÉNSAVTARTALMA: 99,57%.**
A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelmények-
nek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak
minősíthető.”

Felvilágosítással készségesen szolgál
Muschong-Buziásfürdői szénsav művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgőnycim: MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ — Interurban telefon 18. szám.

Gazdasági felszerelés eladás.

A Csáky Gergely-féle új osztású
tanya birtokon f. hó 25. napján, hét-
főn d. e. 9 órakor nyilvános árverés
tartatik, melyen hagyatékok rendezés
céljából szarvasmarha, ló, gazdasági
eszközök, szüretelő edények, takar-
mányneműek, krumpli, takarmány-
répa stb. kerülnek eladás alá. Ezen
árverésre a venni szándékozók meg-
hívatnak.

Birtok és ház eladás.

Szabad kézből eladó a debreceni
határban a várostól 7 kilométer tá-
volra egy tagban levő 165 kat. hold
ujosztású és nagycserei kaszáló bir-
tok a szükséges gazdasági épületek-
beruházva. A birtokon 5 hold szőlő
is van.

Eladó továbbá a Vigkedvü Mi-
hály-utca 16. sz. ház. Ugyanitt
bővebb felvilágosítás szerezhető.

Iroda áthelyezés!
GOLDBERGER A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t.
ügyfeleit, hogy 35 év óta fenálló
hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV., Váci-
utca 20. sz.) 1907 november
hó 10-én saját házába BUDA-
PEST, IV., Molnár-utca 38.
sz. helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ ösz-
szes lapja és naptárai részére.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.
Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen
tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül czukrárszati és gyógyszerészeti
dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.
A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók. 617

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi
francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN,
Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

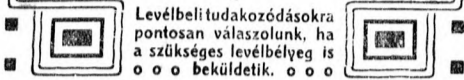
Eladó.
400—500 mázsa takarmány répa eladó
Erzsébet szőlőtelep
iroda Kossuth-utca 32.

Végkiárulás! A BOROS TESTVÉREK
cég (Kossuth-utca 6. sz.) feloszlik.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbéllyeg is o o o beküldetik. o o o

Első dus választéku előnyomdában legújabb női közimunkák saját kötésű harisnyák dus választékban Füstös Dezső női közimunka és előnyomda üzlete Piac-utca 12. Harisnyafejlesztési vállalat.

5 szobás uri lakás külön udvarral május 1-re kiadó. Ertekezhetni lehet Hatvan-u. 42.

50—90%-os rendkívüli leszállítás Fűvészkert-utca 14. sz. alatt. Mielőtt karácsonyi vagy bármily alálmi ajándékot vásárolna, el ne mulassa felkeresni a Harmathy könyvkereskedését Fűvészkert-u. 14. Disművek, regények, ifjúsági könyvek, diszkötésű zsolttárok, Révész, Tompa, Szász, Dobos, Hoek imakönyvek, zeneművek, szakácskönyvek; Emlék, képeslap és bélyegalbumok, finom magy., francia levélpapírok, családi dobozok, képeslapok, olaj aquarel és vízfesték dobozok, festővásznak, esetek, asztali tentartók, zsebkések, zsebirónok, egészségi szivarkahüvelyek, hegedűfolszeresek, karácsonyfadíszek s még sok fel nem sorolt ajándéktárgyak, dus választékban, most rendkívüli áreszállítással kaphatók. Könyvjegyzék ingyen.

Eladó ház. Csapó-u. Bővebb felvilágosítás kapható Varga Lajos ügyvédnél Főter 52. szám.

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárja Kossuth-u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és üzletek és gyárak részére; Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókát és villamos csengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legjutányosabban eszközi. Saját motorerővel berendezett, rézesizolás, nibkelezés és galvanizálás. Villamos zsbllámpák K 170-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Egy és féladag ebéd s vacsorára szóló közös konyha szövetkezeti jog eladó. További értesítést a kiadóhivatal ad.

Keresek tágas butorozott szobát parkettel, gáz vagy villanyvilágítással. Cim a kiadóban.

Teljes ellátást ad 1—2 fiatal embernek intelligens izr. család. Cim a kiadóhivatalban.

Kerestetik 4—5 szobás lakás a piacon vagy közelében május 1-re. Cim a kiadóhivatalban.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak F. L. D. E. S. és V. A. J. N. E. R.

elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelőző és galvanizáló-telep. Telefon szám 210.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
o jtasokat, heréléseket, tu-
berkulinozási eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

ALAPITTATOTT: 1876-ban.

SCHMIDT S. Elvállal mindennemű hang-
zongora és hang-
szer készítő. szerek és zongorák javi-
tását és hangolását, ugy-
szintén gramofon és fo-
nográf javítást.
DEBRECEN.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus váiasztóka.

Telefon szám: 568.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába meg-
érkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Oriási raktár!

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetésel fel-
vétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatóvek, gyöngy és bőr díszításkák.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátvok

legolcsóbb szabott árban!

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárta, hollandi, kiddermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s erpek, o o o o viaszkos vászon o o o o

a legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműk

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alszoknyák, kásmir és o o selyem paplanok, matracok o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábbravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatszabkendők.

Alsó tricot ingek,

lábbravalók, ujjasok, téli kendők himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férfi ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélék árak. Harisnyák, keztük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapítottatott 1842. évben.